

Exam. Code : 103206

Subject Code : 1220

B.A./B.Sc. Semester—VI

MUSIC (Instrumental)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :— Attempt any FIVE questions. All questions carry equal marks.

1. Write brief notes on the following :
  - (i) Alap and Jod
  - (ii) Jamjama and Murka.
2. Write down the life sketch and contribution of any one eminent Sitarist of Hindustani classical music.
3. Write down a *Razakhani Gat* in Raga *Hardeer*.
4. Explain in detail the characteristics of *Gurmat Sangeet*.
5. Explain the method of formation of 72 *Thatas* of Pt. *Vyankat Mukhi*.
6. "Media plays an important role in the promotion of Indian Music." Write down your views.

7. Write down detailed description of any Tala of fourteen matra prescribed in your syllabus in *Ekgun* and *Dugun layakaries*.
8. Explain the role and importance of *Sahayak Nada* in Indian Music.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ।

1. ਲਿਖਨਲਿਖਿਤ ਤਿਹਾਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਜੋੜ (Jod)
  - (ii) ਜਮਜਮਾ ਅਤੇ ਮੁੜਕੀ
2. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਖਿਯਾਤ ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਕ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ।
3. ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਵਿੱਚ ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਲਿਖੋ।
4. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. ਪੰਡਿਤ ਵਿਅੰਕਟ ਮੁਖੀ ਦੇ 72 ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. “ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।” ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।

7. ਇੱਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਲੈਅਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ 14 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਾਲ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।
8. ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਨਾਦ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੋਈ ਖਾਚ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੋ। ਸਮੀ ਪ੍ਰਥਮਾਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈ।

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :-
  - (i) ਅਲਾਪ ਔਰ ਜੋੜ
  - (ii) ਜਮਜਮਾ ਤਥਾ ਗੁਣਕੀ।
2. ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀਯ ਸੰਗੀਤ ਕੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਯਾਤ ਸਿਤਾਰ ਵਾਦਕ ਕੀ ਜੀਵਨੀ ਤਥਾ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ।
3. ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਮੇਂ ਰਜ਼ਾਖਾਨੀ ਗਤ ਲਿਖੋ।
4. ਗੁਰਮਤ ਸੰਗੀਤ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕਰੋ।
5. ਪੰਡਿਤ ਵ੍ਯੰਕਟ ਮੁਖੀ ਕੇ 72 ਥਾਟੋਂ ਕੇ ਠਠਕ ਵੇਗੇ ਵਿਧਿ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕਰੋ।
6. "ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਗੀਤ ਕੋ ਬਢਾਵਾ ਦੇਨੇ ਮੇਂ ਸੀਡਿਯਾ ਨੇ ਏਕ ਸਹਤਵਪੂਰ੍ਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏ ਹੈ।" ਅਪਨੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੋ।
7. ਏਕਗੁਣ ਔਰ ਦੁਗੁਣ ਲਯਕਾਰਿਯੋਂ ਮੇਂ ਅਪਨੇ ਪਾਠ੍ਯਕ੍ਰਮ ਮੇਂ ਨਿਧਾਰਿਤ ਕਿਸੀ ਭੀ 14 ਮਾਤ੍ਰਾਓਂ ਕੇ ਤਾਲ ਕੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਨਕਾਰੀ ਲਿਖੋ।
8. ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਗੀਤ ਮੇਂ ਸਹਾਯਕ ਨਾਦ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤਥਾ ਸਹਤਵ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜੋ।